

- Veranderingen in de Jeugdhulp duidelijk?
- Krijgt uw kind nog de juiste zorg?
- Zorg via de gemeente goed toegankelijk?
- Privacy gewaarborgd?
- Voldoende inspraak in de Jeugdhulp?

Rapportage 2016

Een overzicht van de meldingen van januari t/m december
2016

De Monitor Transitie Jeugd is een initiatief van

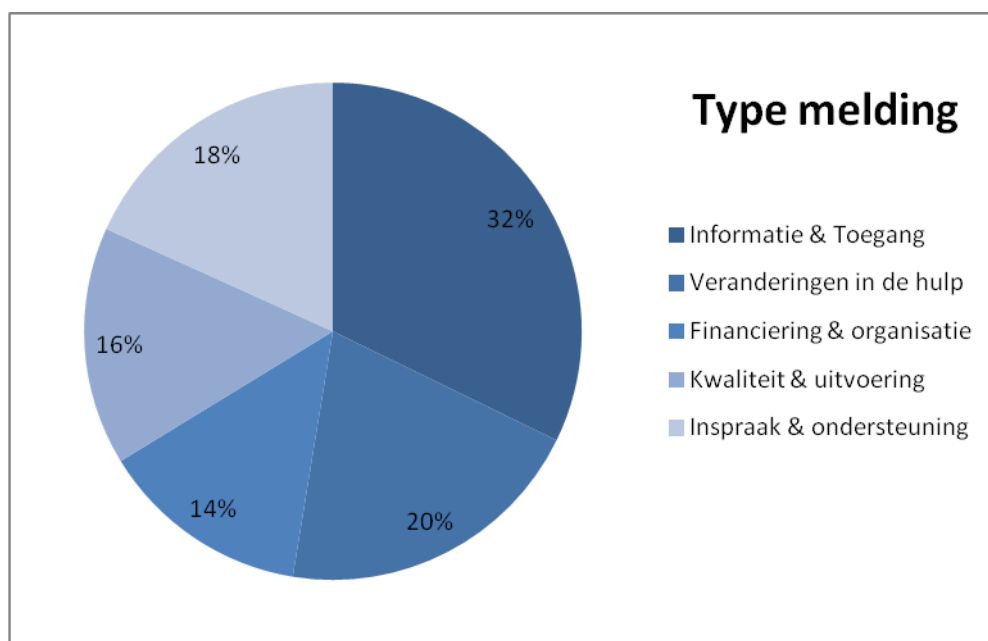
Rapportage Monitor Transitie Jeugd Jaarrapportage 2016

De Monitor Transitie Jeugd is een gezamenlijk initiatief van LOC Zeggenschap in zorg, Ieder(in), Landelijk Platform GGz, MEE NL, Zorgbelang Nederland en Uw Ouderplatform. In opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport brengt de Monitor Transitie Jeugd de onbedoelde effecten en knelpunten van de transitie van de jeugdhulp naar de gemeenten vanuit cliëntperspectief in kaart. De bundeling van signalen van ouders en jongeren biedt waardevolle informatie om het beleid te verbeteren. Hiervoor maakt de Monitor Transitie Jeugd in 2015 en 2016 elk kwartaal een rapportage. Voor meer informatie, kijk op www.monitortransitiejeugd.nl.

Onbedoelde effecten van de transitie van de jeugdhulp 2016

Sinds januari 2015 verzamelt de Monitor Transitie Jeugd signalen van jongeren en ouders over de transitie van de jeugdhulp. Elk kwartaal, tot eind 2016, brengt de Monitor een rapportage uit van de meldingen die binnenkomen. In deze jaarrapportage wordt teruggekeken op het tweede jaar na de transitie van de jeugdhulp. Wat zijn de onbedoelde effecten van de transitie in 2016?

Via de website van de Monitor Transitie Jeugd zijn er in 2016 299 algemene meldingen binnen gekomen. Daarnaast hebben 239 ouders hun ervaringen gedeeld in een extra vragenlijst over informatievoorziening en maatwerk. De meldingen kwamen net als in 2015 voornamelijk van ouders. In 2016 hebben ook 30 professionals hun signalen gedeeld, de meeste professionals werkzaam in de (specialistische) jeugd GGz die hun zorgen deelden met de Monitor Transitie Jeugd.

De Monitor Transitie Jeugd heeft in 2016 naar aanleiding van de signalen 11 regionale spiegelgesprekken en verdiepingsbijeenkomsten georganiseerd. Daarnaast hebben de bij de monitor aangesloten ouder- en cliëntorganisaties hun achterban bevroegd.

De ervaring in de jeugdhulp en het persoonlijke verhaal van de melder staat centraal in de melding, daarnaast kunnen melders in een aantal vaststaande categorieën hun ervaringen plaatsen. In deze rapportage worden de meest gemelde onderwerpen in 2016 besproken namelijk: *de toegang tot jeugdhulp, passende hulp en ondersteuning en tijdig inzetten van hulp.*

Knelpunten in de jeugdhulp 2016

Het nieuwe jeugdstelsel dat op 1 januari 2015 in werking is getreden werkt nog niet voor alle kinderen, jongeren en ouders. De Monitor Transitie Jeugd ontving in 2015, het eerste jaar dat het meldpunt open stond, 472 meldingen over onbedoelde knelpunten van de transitie van de jeugdhulp. In 2016 hebben 299 melders hun ervaringen met de jeugdhulp kenbaar gemaakt. Het is slechts het topje van de ijsberg, zo blijkt uit de rapportages van onder andere de Kinderombudsman¹ en de vele geluiden in de media over het niet goed functioneren van de jeugdhulp. Er is een terugloop te zien in het aantal meldingen, dit wordt mogelijk verklaard door ‘meldingsmoeheid’ die is ontstaan. Daarbij willen ouders vaak pas melden als daarmee een oplossing voor hun probleem dichterbij komt. Het organiseren van oplossingen is niet de doelstelling van de Monitor Transitie Jeugd. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de drie meest gemelde onderwerpen in 2016.

De toegang tot jeugdhulp

Het knelt in de toegang tot jeugdhulp. Al sinds de eerste meldingen, begin 2015, levert het aanvragen en ontvangen van hulp de meeste problemen op voor kinderen, ouders en hun gezinnen. Ook uit de meldingen van 2016 blijkt dat de toegang tot jeugdhulp volgens de melders nog ver onder de maat is. In 2015 ging 34% van de meldingen over toegang en informatie, in 2016 was dit 32%. Ook in de verdiepingssessies is de toegang tot jeugdhulp een veel besproken onderwerp. Kinderen, jongeren en ouders die een beroep doen op jeugdhulp lopen tegen verschillende drempels aan. Zo geven veel melders aan dat ze zich niet geïnformeerd voelen, dat zij zich onheus bejegend voelen en dat het toewijzen van hulp en het krijgen van een beschikking veel moeite kost.

Informatievoorziening

Ruim een derde van de melders geeft aan dat zij informatie niet hebben gekregen en ook uit de extra vragenlijst rondom informatievoorziening (mei 2016) blijkt dat ouders vaak niet beschikken over voor hen relevante en essentiële informatie over de jeugdhulp. Uit de extra vragenlijst over informatievoorziening blijkt dat 65% van de melders niet weet waar hij/zij terecht kan met een hulpvraag. Bijna 80% weet niet precies hoe zij hulp moeten aanvragen. Ruim 73% van de melders is niet goed geïnformeerd over de mogelijkheid om een onafhankelijke cliëntondersteuner in te schakelen. Het kennen van alle regelingen en wetten is complex. De noodzaak om goed op de hoogte te zijn van wet- en regelgeving is wel de realiteit, horen ouder- en cliëntorganisaties uit hun achterban. Het organiseren en regelen van zorg kost ouders veel tijd, dit gaat ten koste van de tijd voor het (zorgintensieve) gezin. Een onafhankelijke cliëntondersteuner is van zeer groot belang om ouders te ondersteunen in het organiseren en aanvragen van hulp.

De cliënt centraal

In 2016 is in 55% van alle meldingen aangegeven dat melders zich niet prettig voelen bij de manier waarop er met hen wordt gepraat. Melders voelen zich in de toegang tot jeugdhulp veelal niet gehoord. Veel melders omschrijven dat zij het gevoel hebben dat hun hulpvraag wordt bekeken door een financiële bril. Daarnaast voelen ouders zich niet gehoord en serieus genomen in hun ervaringsdeskundigheid. In verschillende meldingen werd aangegeven dat medewerkers in de toegang eerdere ervaringen met

“ De aanvraag is niet goed gelezen. Hierdoor zijn te weinig uren toegekend voor de begeleiding. Slechte communicatie, doorschuiven van het probleem, star vasthouden aan eigen zienswijze en de ouder aanwijzen als schuldige van deze fout. Er wordt duidelijk gehandeld vanuit een dossier en niet vanuit de hulpvrager.”

¹ De Kinderombudsman (2016) Mijn belang voorop? Ontwikkelingen in de jeugdhulp in 2016.

(jeugd)hulp en ondersteuning negeerden en niet naar ouders luisterden. Gevolg hiervan was dat er niet het meest passende aanbod tot stand kwam.

Het toewijzen van de hulp en de beschikking

In 2015 ging 46% van de meldingen over het toewijzen van de hulp en beschikking. In 2016 gaat ruim 54% van de meldingen hierover. Veel melders geven aan dat het proces van toewijzen te lang duurt en zij ervaren dat financiële belangen meespelen. Ook professionals die hebben gemeld (10% van de melders) geven aan dat zij problemen ervaren bij het toewijzen van de hulp en de beschikking. Er wordt niet de meest passende hulp beschikt, het proces van hulpvraag tot beschikking duurt te lang, en er zijn ouders die het gevoel hebben dat zij geen keuze hebben in de hulp die wordt toegewezen. Ook wordt er in 2016 met regelmaat gemeld over privacy knelpunten: ouders moeten tekenen voor een akkoord voor gegevensuitwisseling anders krijgen ze geen hulp, gemeenten willen meer gegevens dan nodig is of er wordt zonder toestemming van jeugdige en/of ouders gesproken met verschillende partijen.

“Mijn dochter had een pgb, mede voor onder schooltijd. Het CJG had vóór 1-1-2016 een herindicatie af moeten geven. Steeds nieuwe redenen waarom geen besluit wordt genomen. Geen kennis van PGB en toegestane bestedingen; er wordt foutieve info aan mij verstrekt die ik dan met vergoedingslijst in de hand kan weerleggen (Wat ik als ik de regelgeving zelf niet zou kunnen lezen?). Mijn dochter moet van school veranderen. Haar nieuwe plek is nog niet bekend; weer een reden om niets te beschikken. Privacy wordt met voeten getreden. CJG-behandelaar deelt met allerlei personen informatie, belt ook allerlei partijen zonder mijn toestemming en informeert mij zelfs niet achteraf. Het begint behoorlijk onwerkbaar te worden.

(Ouder van kind 4 t/m 11 jaar)

Aanbevelingen van melders

Uit de verdiepingssessies² en de tips van de melders zijn een aantal waardevolle aanbevelingen gekomen om de toegang tot jeugdhulp voor ouders te verbeteren:

- Bied pro actief onafhankelijke cliëntondersteuning aan (dit is een recht vanuit de Wmo). Informeer ouders via de website, met folders, maar ook mondeling tijdens het eerste contactmoment met het wijkteam (bijvoorbeeld in een eerste telefoongesprek) over de inzet van een onafhankelijk cliëntondersteuner;
- Geef informatie over het gehele traject van zorgaanvraag: van aanvraagformulier, onderzoek, doorlooptijden, beschikking, beëindigen hulp, evalueren tot nieuwe aanvraag. Zorg daarbij voor een overzicht van de ingekochte hulp. Dit helpt ouders om te kunnen kiezen en zelf de regie te houden;
- Geef duidelijkheid over wat een aanvraag is en handel aanvragen af binnen de wettelijke termijn van 8 weken na eerste melding en communiceer met ouders over dit proces

Passende hulp en ondersteuning

In 2016 krijgt niet elk kind passende hulp en ondersteuning. Veel melders geven aan dat de keuze uit (zorg)aanbieders beperkt is en het organiseren van een passend aanbod hiermee erg ingewikkeld. Ouders melden over: ontoereikend hulpaanbod, druk op Zorg in Natura, over te lage pgb's (niet

---

² UW Ouderplatform & LOC (2016) Rapport verdiepingsbijeenkomsten jeugdhulp.

<http://www.uwouderplatform.nl/nieuws-1/nieuws-uw-ouderplatform/rapportverdiepingsbijeenkomstenjeugdhulp>

realistische budgetten waardoor er niet voldoende en/of geen passende zorg kan worden ingekocht) en te lichte preventieve hulp, waar stevige inzet van specialistische zorg noodzakelijk is.

Aansluiten bij de hulpvraag

Uit de uitvraag middels een online vragenlijst over maatwerk in september 2016, blijkt dat driekwart van de respondenten niet het gevoel heeft dat verschillende mogelijkheden tot hulp op een goede manier tegen elkaar afgewogen zijn. Uit de meldingen komt naar voren dat in de afweging met name financiën een grote rol spelen, in plaats van de behoeften van het kind en zijn/haar gezin. Melders geven in 2016 met regelmaat aan dat zij ervaren dat contracten van de gemeente met aanbieders leidend zijn, en niet het best passende aanbod voor de hulpvraag die zij hebben.

In een derde van de algemene meldingen uit 2016 staat het Persoonsgebonden budget (pbg) centraal. Melders geven aan dat het pbg niet toereikend is om passende hulp mee in te kopen, ook geven melders aan dat zij alleen Zorg in natura kunnen krijgen waardoor zij niet de hulpverlener van hun voorkeur kunnen inzetten.

De belangenvereniging van mensen met een persoonsgebonden budget, Per Saldo meldt dat er nog teveel onduidelijk is rondom het regelen van een pbg. Zij hebben de Monitor Transitie Jeugd laten weten dat hun leden onder andere signalen afgeven over:

- Pgb voor inhuur eigen netwerk/familie - Dit wordt nogal eens gezien als mantelzorg die niet uit pgb betaald hoeft te worden. Bij jeugdwet geldt bij familiezorg het vaak gaat om niet- planbare zorg, dat niet door professionals gegeven kan worden. Hierbij worden de begrippen 'gebruikelijk' en 'bovengebruikelijke' zorg altijd niet eenduidig gehanteerd. Het CIZ protocol is niet duidelijk genoeg, en veel gemeenten hebben nog geen eigen regels. Gemeentes hebben veelal geen concreet beleid ontwikkeld ten aanzien van gebruikelijke zorg;
- Het is nog te onduidelijk: wanneer een maatwerkvoorziening kan worden geweigerd omdat een algemene voorziening voldoet en wat acceptabele tarieven zijn per functie. In de praktijk blijken gemeentelijke tarieven lang niet altijd toereikend. Ook zijn de kwaliteitseisen die worden gesteld aan verschillende functies en tarieven niet altijd duidelijk;
- Jonge kinderen met zware beperking krijgen geen toegang tot WLZ. Zij krijgen veelal te weinig uren in de Jeugdwet omdat zwaarte niet gezien wordt.

Samenwerking kinderen, ouders en aanbieders

Gedurende 2016 namen de meldingen over 'de samenwerking als de hulp gestart is' toe. Deze meldingen kwamen het meest van ouders van kinderen die hulp ontvangen binnen de jeugdbescherming. Melders, voornamelijk ouders, gaven aan dat zij als ouder niet als volwaardige samenwerkingspartij worden gezien. In verschillende meldingen komt naar voren dat ouders het gevoel hebben de regie helemaal te verliezen, met name zodra de jeugdbescherming in beeld komt. Zij zouden meer betrokken willen worden bij de hulpverlening, maar worden hiertoe niet in staat gesteld doordat de hulpverlening het over neemt.

In verschillende meldingen komt naar voren dat de ouder zich door de hulpverlener niet gewaardeerd voelt als 'goede ouder' en soms zelfs het gevoel heeft afgeschilderd te worden als 'slechte ouder'. Uit de meldingen blijkt dat dit veel emotie en onmacht oproept bij ouders. Melders geven aan dat indien er beter was samengewerkt met hen, het verergeren van problemen of inzetten van zwaardere hulp mogelijk voorkomen had kunnen worden.

“Wij hebben hulp gezocht voor onze zoon met gedragsproblemen. Hij is bij aanbieder X terecht gekomen op vrijwillige basis op een groep in A. Toen wij het niet eens waren met het gebrek aan behandeling is door aanbieder X een onder toezicht stelling (OTS) aangevraagd. Hoe kunnen we ons kind redden uit de klauwen van deze "hulp"-organisatie? Wij zijn vertwijfeld.”

(Ouders van kind 12 t/m 17 jaar)

Aanbevelingen van melders

Uit de verdiepingssessies en tips van de melders zijn een aantal waardevolle aanbevelingen gekomen die volgens melders bij zullen dragen aan de verbetering van passende jeugdhulp:

- Werk met beschikkingen passend bij de problematiek. Voor kinderen met een beperking gaat het veelal om langdurige zorg en ondersteuning. Zorg ervoor dat ouders na een jaar niet weer een nieuwe beschikking hoeven aan te vragen;
- Ga naast het gezin staan, in plaats van het over te nemen. Taken en verantwoordelijkheden van alle betrokken hulpverleners moeten duidelijk zijn zodat ouders weten waar ze aan toe zijn. Dit bevordert de samenwerking, ook als er sprake is van een jeugdbeschermingsmaatregel.
- Betrek ouders bij het behandelingstraject van het kind, zij kunnen waardevolle informatie geven voor de behandeling. Ouders brengen meestal veel tijd door met hun eigen kind, hebben jarenlang ervaring met de mogelijkheden en beperkingen of grenzen van hun kind.
- Ouders hebben zelf vaak ook ondersteuning en vaardigheden nodig om dagelijks met de situatie van hun kind om te gaan;
- Geef ouders goede informatie voordat zij een keuze maken voor PGB of zorg in Natura. Goede informatie op de website, een brochure en training over het PGB kunnen hier goede oplossingen voor zijn;

Het tijdig inzetten van hulp

In de meldingen in 2016 werd zichtbaar dat kinderen, jongeren en ouders steeds langer moeten wachten op de hulp die zij nodig hebben. Melders geven verschillende oorzaken voor lange wachttijden. In een aantal meldingen ging het om geen passend aanbod, door een tekort aan hulpverleners. Door de meeste melders werd aangegeven dat kinderen, jongeren en ouders lang moesten wachten op passende hulp doordat de gemeente geen contract had afgesloten met de zorgaanbieder die deze hulp kon bieden.

Wachttijden en wachtlijsten voor noodzakelijke hulp

Kinderen, jongeren en ouders moesten in 2016 soms lang wachten op het krijgen van passende hulp en ondersteuning. In de tussenliggende tijd gebeurde er niets. Ouders en jongeren geven in verdiepingssessies aan dat het kinderen, jongeren en gezinnen zou helpen als er in de tussenliggende periode iemand is die ondersteunt, meedenkt en in actie kan komen indien nodig en de inzet van essentiële hulp op korte termijn kan organiseren.

“Ik heb nu tweemaal een meisje gezien met een ernstige angst-dwang stoornis. Tweemaal is er dagbehandeling geïndiceerd. In mijn regio Utrecht is er helemaal geen aanbod. De naastgelegen regio houdt het telefonisch bij voorkeur af, bejegening is matig. Zij lijken wel beledigd dat ik überhaupt aanmeld, ondanks de regionale afspraken. Als de aanmelding wel wordt aangenomen dan is er 6 tot 10 maanden wachttijd.

(Professional over kind 12 t/m 17 jaar)

Budgetten verlaagd of 'op'

In 2016 is in verschillende gemeentes aangegeven dat de budgetten op zijn. Ook melders ervaren dat budgetten op zijn en de hulp die nodig is niet geboden kan worden. Er zijn melders die te horen hebben gekregen dat de benodigde hulp in 2017 pas zal starten. Voor kinderen en gezinnen met een hulpvraag is dit zeer problematisch. In het gezin verergeren problemen of kinderen kunnen op school niet meer meekomen.

Sommige melders geven aan dat de hulp wel geleverd kan worden als zij de hulp zelf betalen. Melders geven aan dat zij dit een zeer onwenselijke ontwikkeling vinden. Zij merken op dat er ongelijkheid ontstaat tussen kinderen uit arme en rijke gezinnen.

Deze signalen roepen de vraag op waar het omslagpunt ligt tussen aanvaardbare verschillen als gevolg van de decentralisatie en ongewenste ongelijkheid.

“Bij meerdere plekken kregen we te horen dat de wachtlijst gesloten is en dat we na de zomer terug konden komen om te kijken of de wachtlijst weer geopend was. Sommige plekken gaven door dat er dit jaar geen hulp meer te verwachten is.”

Aanbevelingen van melders:

- Geef ouders ruimte om te kiezen tussen verschillende aanbieders (instellingen én vrijevestigden) zodat ze kunnen kijken wat het beste bij hun past.
- Maak wachtlijsten en wachttijden openbaar voor ouders zodat ze duidelijk weten wat ze kunnen verwachten.
- Wachtlijsten mogen niet langer zijn dan de Treeknormen³ en moeten gemonitord worden zodat er ook voor andere verwijzers overzicht is waar nog voldoende beschikbare zorg is.
- Informeer ouders over de mogelijkheden van overbruggingszorg zodat de toestand van het kind niet verslechterd en crisis wordt voorkomen.

---

³ Treeknormen: maximaal aanvaardbare wachttijden

Van inventariseren van lokale signalen naar actie

In 2015 en 2016 heeft de Monitor Transitie Jeugd voornamelijk signalen opgehaald. Signalen zijn met cliënten besproken en verdiept in spiegel- en verdiepings sessies door het hele land. De rapportages van de Monitor Transitie Jeugd hebben het cliëntperspectief binnen de transitie van de jeugdhulp in beeld gebracht. Het aantal meldingen loopt terug, maar het beeld dat uit de meldingen komt wordt steeds zorgelijker. De organisaties achter de Monitor Transitie Jeugd hebben in de afgelopen 2 jaar intensief samengewerkt en zo een belangrijke rol gespeeld om de signalen van jongeren en ouders landelijk een plek te geven. De ambitie om deze samenwerking voort te zetten is groot, daarom willen de organisaties achter de monitor de activiteiten in 2017 voorzetten. Dit onder een andere naam en met een andere doelstelling: niet meer alleen voor het ophalen van signalen, maar ook voor het aanpakken van signalen om zo lokaal en landelijk verbetering tot stand te brengen vanuit de ervaringen van de cliënt.

Twee jaar ophalen van (onbedoelde) knelpunten in de jeugdhulp

In 2015 en 2016 heeft de Monitor Transitie Jeugd in totaal 1.010 meldingen van jongeren, ouders en professionals over de (onbedoelde) knelpunten in de jeugdhulp verzameld. Het aantal meldingen van de Monitor Transitie Jeugd was geen representatieve steekproef, maar de inhoud van de meldingen (het persoonlijke verhaal / de ervaring met de jeugdwet van jongeren, ouders en professionals) was van grote waarde. De informatie uit de meldingen hebben de ouder- en cliëntorganisaties getoetst bij hun achterbannen en er zijn in 2015 en 2016 in totaal 14 spiegel- en verdiepingsbijeenkomsten georganiseerd.

Verschillende gemeenten hebben de Monitor benaderd over het type signalen uit hun gemeente, signalen zijn geanonimiseerd en niet herleidbaar samengevat en teruggekoppeld naar de betreffende gemeentes. Ook hebben verschillende lokale platforms gevraagd om een regionaal overzicht van meldingen. In deze gemeenten hebben zij de input lokaal weten te vertalen en geëvalueerd.

In de afgelopen 2 jaar heeft de Monitor Transitie Jeugd een aantal belangrijke knelpunten weten te verdiepen, zoals:

- *de toegang tot jeugdhulp* (bijv. een onduidelijk proces, onvoldoende expertise, ontevredenheid over de bejegening), waarop er in de informatievoorziening aan ouders en jongeren en de beschikbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning veel verbeterd kan worden.
- *de inzet van passende hulp en ondersteuning*, waarbij maatwerk in veel gevallen nog niet tot stand komt, het pgb nog niet altijd wordt ingezet en de eigen regie van jongere, ouder en gezin nog veel wordt ondermijnd (geen gezamenlijke beslissingen, schenden van privacy regelgeving en geen oog voor eigen regie in de jeugdhulp of jeugdbescherming)
- *het tijdig inzetten van hulp* een steeds groter probleem. In 2015 werd er voornamelijk gemeld over inregelproblematiek en medewerkers die elkaar nog niet wisten te vinden, waardoor het krijgen van een beschikking langer duurde. Eind 2015 tot en met eind 2016 gingen deze meldingen steeds meer over de periode tussen beschikken en aanvangen van de hulp. In het proces van inkoop wordt nog lang niet altijd rekening gehouden met de behoeften van de cliënt.

De Monitor Transitie Jeugd heeft zich in zowel 2015 als 2016 steeds meer ingezet om de ervaringen van melders in te zetten voor landelijke beleidsbeïnvloeding. Elke 6 weken hebben de projectorganisaties een cliënttafel georganiseerd waarin de signalen besproken zijn met Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J), ministerie van Volksgezondheid, welzijn en sport (VWS). Op uitnodiging is tevens het AKJ Vertrouwenspersonen in de Jeugdhulp (AKJ) aangesloten. In 2016 hebben de projectorganisaties in bijeenkomsten van de VNG een bijdrage

geleverd. Bijvoorbeeld in de regiobijeenkomsten van de J42 (regionale Jeugdnetwerken van de VNG), een bijeenkomst van de VNG over inkoop van de jeugdhulp en regiobijeenkomsten over cliëntondersteuning. Ook op de Voor de Jeugddag 2016 heeft de Monitor een spiegelgesprek verzorgd. Een ander belangrijk thema dat aan het licht is gekomen en aangepakt door meldingen uit de Monitor Transitie Jeugd is het belang van een vorm van doorzettingsmacht bij vastlopende jeugdhulptrajecten. De VNG heeft dit uitgewerkt in de informatiekaart: 'gemeentelijke escalatiemodellen bij vastlopende jeugdcasuïstiek'⁴.

De ervaring van cliënten als motor van de transformatie

Cliënten willen ondersteuning bij het aanpakken van hun hulpvraag zodat hun kinderen en gezinnen optimaal mee kunnen doen in de samenleving. Helaas ervaren cliënten ook dat er naast de passende hulp andere criteria gelden, die bij toewijzing van hulp van doorslaggevend belang lijken te zijn. Een belangrijk criterium hierbij is: de kosten van de jeugdhulp.

Uit het rapport 'De staat van jeugdparticipatie in Nederland' (Verwey Jonker, 2016) blijkt dat gemeenten zich steeds meer beseffen dat beleid maken niet meer zonder burgers kan. Het streven van het Ministerie van VWS is om jeugdparticipatie een structurele en duurzame plek te geven in het gemeentelijk beleid.

De projectgroep MTJ heeft geconstateerd dat borgen van jeugd- en ouderparticipatie niet vanzelf gaat en in veel gemeenten nog verbeterd kan worden. Te vaak wordt nog gedacht dat met het instellen van een adviesraad Wmo of een brede adviesraad Sociaal Domein de jeugdigen en hun ouders voldoende worden vertegenwoordigd. Ervaringsdeskundige jongeren en ouders maken vaak nog geen onderdeel uit van deze raden en er is niet altijd contact met hen. Hierdoor wordt er te vaak *over* en niet *met* de doelgroep gesproken. Uit de praktijkervaringen die in de verdiepingssessies van het MTJ met jongeren en ouders zijn opgedaan wordt duidelijk dat jongeren en ouders, mits met de juiste begeleiding, uitstekend in staat zijn om knelpunten te benoemen en oplossingen te genereren waardoor het lokale beleid en uitvoering sterk verbeterd kan worden.

Uitgangspunten in 2017

Het structureel ophalen van signalen, en het landelijk adresseren bij onder andere het ministerie blijft van groot belang in een stelsel dat in ontwikkeling is. De stem en ervaring van de cliënt moet ook in 2017 gehoord worden. De knelpunten uit de Monitor Transitie Jeugd dienen daarnaast op lokaal/regionaal niveau bespreekbaar te worden gemaakt en opgelost te worden. Het is van belang om jongeren en ouders hierbij te betrekken. Dit is opgenomen in de Jeugdwet (art. 2.10) en de Wmo (art. 2.1.3 lid 3).

In 2017 willen de ouder- en cliëntorganisaties achter de monitor verder samenwerken en activiteiten ontwikkelen om de positie van ouders en jongeren in de jeugdhulp te versterken. Uitgangspunten daarbij zijn:

- *Betrokkenheid van cliënten bij de ontwikkeling van lokaal beleid en uitvoering;*
- *Hulp en ondersteuning, waarbij integraal wordt gekeken naar samenhang met levensbrede thema's zoals leren, werken, wonen en participeren;*

---

⁴ VNG (2016) Gemeente, maak aanspreekpunt voor vastlopende jeugdtrajecten. Zie https://vng.nl/files/vng/20161106_gemeentelijke_escalatiemodellen.pdf

- *Tot stand brengen van een dialoog tussen overheid-aanbieder-cliënt waarin wordt meegedacht over oplossingen en knelpunten aangekaart kunnen worden;*
- *Aandacht voor diversiteit binnen het cliëntenperspectief, en hiermee de representativiteit van 'stem de cliënt' waarborgen.*

Sluiting meldpunt Monitor Transitie Jeugd

De voorliggende rapportage is de laatste rapportage van meldingen uit het online meldpunt van de Monitor Transitie Jeugd. Het meldpunt op www.monitortransitiejeugd.nl is vanaf 9 december 2016 gesloten. Ouders, jongeren en professionals die zich zorgen maken over knelpunten in de jeugdhulp kunnen zich richten tot de ouder- en cliëntorganisaties.

Graag willen wij alle melders, jongeren, ouders en professionals, danken dat zij hebben gemeld. Uw melding heeft ertoe geleid dat we invloed konden uitoefenen op het zichtbaar maken van veel gedeelde knelpunten. Meerdere malen zijn wij hierdoor door VWS en de VNG betrokken bij het formuleren van oplossingen van deze knelpunt. Dat was een waardevol proces.

Contact

LPGGz

Het Landelijk Platform GGz is de koepel van, voor en door 20 cliënten- en familieorganisaties in de ggz. Gezamenlijk vertegenwoordigt LPGGz meer dan een miljoen Nederlanders die jaarlijks een beroep doen op de ggz. Voor vragen over de ggz kunt u terecht bij 'Meld je zorg' van LPGGZ.

www.platformggz.nl

LOC

LOC Zeggenschap in zorg is de grootste cliëntenorganisatie in de jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg (waaronder jeugd-GGz), maatschappelijke zorg (Mo/Vo), verslavingszorg, verzorging en verpleging, thuiszorg en welzijn. Er zijn 1.500 cliëntenraden aangesloten bij LOC, zij vertegenwoordigen samen zo'n 600.000 cliënten. Vragen over inspraak en medezeggenschap in de zorg kunt u stellen aan de Vraagbaak van LOC.

www.loc.nl

Zorgbelang

In Nederland zijn dertien regionale Zorgbelangorganisaties actief. Zij behartigen de belangen van zorgvragers in de regio en zetten zich in voor de kwaliteit van de zorg. Iedere regionale Zorgbelangorganisatie heeft een Adviespunt, waar u terecht kunt voor informatie en advies op het terrein van onder andere de jeugdwet.

www.zorgbelang-nederland.nl

Ieder(in)

Netwerk voor mensen met een beperking of een chronische ziekte. Bij Ieder(in) kunt u terecht met vragen en klachten over onder andere de Jeugdwet. Als u juridische vragen heeft, kun u terecht bij het Juridisch Steunpunt Regelrecht. Heeft u zorgen over uw zorg? Neem contact op met het Nationale Zorgnummer.

www.iederin.nl

Uw Ouderplatform

In steeds meer regio's zijn groepen ouders actief om mee te praten met gemeenten over invoering van de nieuwe Jeugdwet. Uw Ouderplatform is een regionale ouderorganisatie in de regio Utrecht-West. Bij landelijke cliëntenorganisaties en/of uw gemeente kunt u nagaan of er in uw gemeente ook al een ouderorganisatie bestaat.

www.uwouderplatform.nl

MEE

MEE ondersteunt mensen met een beperking. MEE kan u helpen met vragen over bijvoorbeeld het aanvragen van hulp, de overstap naar werk of u de weg wijzen naar specifieke hulpverlening. Op de website vindt u een overzicht van lokale MEE-organisaties.

www.mee.nl